

Yrkes högskolan

OMRÅDESANALYS 2024

Vatten och avlopp – VA

Myndigheten för yrkes högskolan

Innehållsförteckning

Inledning	3
Innehåll.....	4
Yrkeshögskolans utbildningsinriktningar.....	4
Avstämningar.....	4
Yrkeshögskolans statistik.....	5
Bedömning av platsernas utveckling.....	5
Vatten och avlopp – VA	6
Utfall ansökan 2023.....	7
Resultat från genomförda utbildningar.....	8
Efterfrågan på kompetens på 3–5 års sikt.....	10
Regionalt utbud och regional efterfrågan.....	14
Bedömning av utvecklingen för nya platser med start 2025.....	17
Definitioner	18

FÄRDIGSTÄLLD: 2024-04-11

DNR: MYH 2024/2365

ISBN: 978-91-89815-44-5

Inledning

Det här är ett analysunderlag som visar hur myndigheten ser på utbildningarnas resultat, efterfrågan på kompetens och utvecklingen av utbildningsplatser inom en viss utbildningsinriktning – eller en gruppering av utbildningsinriktningar som har en koppling till varandra.

I underlaget presenteras statistik avseende pågående och beviljade utbildningsplatser, resultat för en utbildningsinriktning, eller en gruppering av utbildningsinriktningar samt information om efterfrågan. Varje presentation avslutas med en bedömning av hur myndigheten ser på utvecklingen av utbildningsplatser inom en viss utbildningsinriktning och hur många platser som kan beviljas för start 2025.

Bedömningen bygger på en avvägning av vad som är rimligt att bevilja utifrån en rad faktorer, där de tre främsta är

- det ekonomiska utrymme som myndigheten beräknar ha för att bevilja statsbidrag och särskilda medel för programmen
- dimensionering av redan beviljade platser och pågående utbildningar
- efterfrågan på kompetens.

Det bör understrykas, att det kan finnas skillnader gentemot bedömningen och den efterfrågan på kompetens som finns. Myndigheten har begränsade medel och en mängd prioriteringar måste göras mellan samtliga utbildningsinriktningar. Det kan innebära att efterfrågan inte kan matchas med motsvarande antal utbildningsplatser. Andra faktorer kan också påverka och som leder till att det inte är rimligt att genomföra en ökning av en utbildningsinriktning.

Enligt förordningen (2011:1162) med instruktion för Myndigheten för yrkeshögskolan ska myndigheten analysera arbetsmarknadens behov av utbildningar inom yrkeshögskolan.

Målsättningen med områdesanalysen är att bidra till ökad transparens och tydlighet. Underlaget kan både hänvisas till inför det att en ansökan öppnar och vid bedömning och kan förhoppningsvis bidra till att skapa en röd tråd från den enskilda ansökan till myndighetens beslut. Det är värt att understryka att bedömningen av en utbildningsansökan väger in fler faktorer än just områdesanalyserna.

Innehåll

Strukturen är densamma för samtliga områdesanalyser. Varje områdesanalys innehåller följande information:

- utfall av årets ansökan och det nya utbildningsutbudet
- resultat från genomförda utbildningar
- beskrivning av efterfrågan på 3–5 års sikt
- regionalt utbud och regional efterfrågan
- bedömning av nya platser.

Yrkeshögskolans utbildningsinriktningar

Det finns drygt 200 utbildningsinriktningar inom yrkeshögskolan. Till varje utbildningsinriktning hör en SUN-kod som myndigheten har tagit fram genom att utgå från Svensk utbildningsnomenklatur (SUN). All statistik som presenteras är uppbyggd efter detta system.

Varje utbildningsinriktning leder till en yrkesroll eller flera närliggande yrkesroller. Det finns också utbildningsinriktningar som kategoriseras som "övriga" utbildningsinriktningar. Dessa övriga SUN-koder kan innehålla både specifika utbildningar för vilka det av någon anledning saknas en dedikerad inriktning, eller mer obestämbara utbildningar som inte passar in i några av de andra SUN-koderna.

Antalet utbildningsinriktningar kan förändras över tid. Myndigheten kan ta bort eller lägga till SUN-koder beroende på utvecklingen på arbetsmarknaden.

Avstämningar

I framtagandet av denna områdesanalys har avstämningar skett med olika berörda branscher eller andra relevanta aktörer som kan bidra till att ge en samlad bild av efterfrågan på kompetens på nationell och regional nivå.

Yrkeshögskolans statistik

Det finns en hel del statistik om yrkeshögskolan och för den som vill veta mer hänvisas till myh.se och scb.se.

Här presenteras endast en begränsad del och det statistiska underlaget som tas upp är

- statistik över pågående och beviljade utbildningsplatser per utbildningsinriktning
- examensgrad från avslutade utbildningar per utbildningsinriktning
- andel i arbete från avslutade utbildningar per utbildningsinriktning
- arbetets överensstämmelse med utbildningen per utbildningsinriktning
- utnyttjade platser per utbildningsinriktning.

Statistik över pågående och beviljade utbildningsplatser utgör en grund för dimensionering av nya utbildningsplatser. Det som är särskilt relevant att visa i detta sammanhang är statistik över platser per slutår, för att illustrera vilket utflöde av kompetens som utbildningarna kan bidra med per år om alla beviljade platser utnyttjas.

Statistiken visar också var i landet beviljade utbildningar är placerade. Utbildningar inom yrkeshögskolan ska ha en utifrån arbetslivet lämplig regional placering och den regionala efterfrågan är en viktig aspekt vid beviljandet av nya platser.

Examensgrad, andel i arbete, arbetets överensstämmelse med utbildningen samt utnyttjade platser är alla olika sätt att mäta utbildningarnas resultat per utbildningsinriktning.

Bedömning av platsernas utveckling

Det nya underlaget avslutas med en bedömning av hur antalet platser per utbildningsinriktning kommer att utvecklas och hur många platser som kan beviljas för start 2025.

Bedömningen är inte ett facit över hur det kommer att bli. Antalet platser kan komma att bli lägre eller högre än bedömningen. Det beror på en mängd faktorer så som bedömning av ansökningar, förändringar i vår omvärld och hur mycket statsbidrag eller särskilda medel som kan fördelas mellan alla utbildningsinriktningar.

Vatten och avlopp – VA

Denna områdesanalys omfattar de utbildningsinriktningar som bidrar med kompetens inom VA, det vill säga vatten och avlopp.

VA-projektör

SUN-KOD
582gf

Vatten- och miljöteknik

SUN-KOD
582gg

Rörnätstekniker

SUN-KOD
582gh

Utfall ansökan 2023

Utbildningsinriktningar	Ansökningar	Beviljade ansökningar
VA-projektör	6	4
Vatten- och miljöteknik	6	4
Rörnätstekniker	4	2

Källa: MYH.

Pågående och beslutade platser per utbildningsinriktning och slutår. Färgmarkeringen visar vilka år som kommande beslut kan påverka.

Utbildningsinriktningar	2024	2025	2026	2027	2028	2029
VA-projektör	130	195	230	175	90	
Vatten- och miljöteknik	125	125	153	115	93	
Rörnätstekniker	80	80	80	60		

Källa: MYH.

Platser som beviljas efter ansökan 2024 påverkar i huvudsak slutåren 2026–2027 och framåt. Det beror på att flertalet av utbildningarna är 300–400 yrkeshögskolepoäng långa. Nya platser kan fyllas på vid varje ansökan och på så vis byggs utflödet på framåt.

Utöver dessa platser beviljades utbildningsinriktningen VA-projektör även tre platser inom YH-flex 2024. Utbildningsinriktningen vatten- och miljöteknik beviljades 45 platser inom YH-flex 2024. Utbildningsinriktningen rörnätstekniker beviljades tio platser inom YH-flex 2023 och tio platser 2024.

Det finns ytterligare områdesanalyser med koppling till vatten och avlopp. Det är *Anläggning*, *Byggnation* och *Installation*. VVS-utbildningar, det vill säga värme, ventilation och sanitet, ingår i installationsanalysen.

Resultat från genomförda utbildningar

Examensgraden de tre senaste slutåren.

Utbildningsinriktningar	2020	2021	2022
VA-projektör	62 %	68 %	69 %
Vatten- och miljöteknik	58 %	65 %	65 %
Rörnätstekniker	32 %	30 %	55 %
Totalt för yrkeshögskolan	72 %	70 %	67 %

Källa: SCB.

Andel i arbete och arbetets överensstämmelse med utbildningen året efter examen (avser examinerade 2022)

Uppgifter kan inte presenteras då utbildningsinriktningarna antingen saknar data eller har för få observationer för att kunna visas av sekretesskäl.

En nyhet i årets områdesanalyser är dock att det nu går att visa uppgift även för de utbildningsinriktningar som har haft för få svarande och/eller examinerade för att resultat ska kunna publiceras. Detta har åstadkommit genom en sammanräkning av de tre senaste årens resultat. Därmed kan resultat nu redovisas för VA-projektör samt vatten- och miljöteknik.

Andel i arbete och arbetets överensstämmelse med utbildningen året efter examen (examinerade 2020–2022 sammanräknat).

		Överensstämmelse arbete – utbildning		
	Andel i arbete, procent	Helt/till största delen, procent	Till viss del, procent	Inte alls, procent
VA-projektör	93 ± 5	57 ± 11	17 ± 8	26 ± 9
Vatten- och miljöteknik	93 ± 5	61 ± 10	27 ± 9	12 ± 6
Totalt för yrkeshögskolan	86 ± 0	65 ± 0	24 ± 0	10 ± 0

Felmarginal angiven med 95 procents konfidensintervall.

Källa: MYH.

Andel outnyttjade platser per startår.

Utbildningsinriktningar	2021	2022	2023
VA-projektör	23 %	25 %	17 %
Vatten- och miljöteknik	20 %	17 %	28 %
Rörnätstekniker	59 %	55 %	40 %
Totalt för yrkeshögskolan	9 %	12 %	11 %

Källa: MYH.

Reflektion över resultat från genomförda utbildningar

Examensgraden för VA-projektörer och vatten- och miljötekniker ligger nu ungefär i nivå med genomsnittet för yrkeshögskolan. För rörnätstekniker har examensgraden ökat det senaste året, men ligger fortfarande under genomsnittet för yrkeshögskolan.

När det gäller sysselsättning efter examen saknas uppgifter för samtliga utbildningsinriktningar i denna analys, eftersom antalet observationer är för få för att kunna visas. Men genom att räkna samman resultaten för examinerade 2020-2022 kan uppgifter visas för VA-projektör samt miljö- och vattenteknik. Sammanräkningen visar att andelen i arbete är mycket hög för båda dessa utbildningsinriktningar. Överensstämmelsen för vatten- och miljöteknik ligger ungefär i nivå med genomsnittet för yrkeshögskolan. För VA-projektörer är däremot andelen examinerade som uppger att de inte alls har ett arbete som överensstämmer med utbildningen betydligt högre än genomsnittet för yrkeshögskolan totalt.

Andelen outnyttjade platser vid start har de senaste tre åren överlag varit betydligt högre än genomsnittet för yrkeshögskolan för samtliga utbildningsinriktningar i denna områdesanalys. Det senaste året har andelen outnyttjade platser dock sjunkit något för utbildningsinriktningarna VA-projektör och rörnätstekniker, medan den ökat för vatten- och miljöteknik.

Slutsats

De sammantagna resultaten visar att kompetensförsörjningen från yrkeshögskolan kan bli bättre. Generellt behöver utbildningsanordnare och arbetsliv arbeta för att öka examensgraden från utbildningarna. Det är även angeläget att minska andelen outnyttjade platser. Myndigheten uppmanar därför anordnare att bara söka så många platser per utbildning som man bedömer kommer att kunna fyllas med studerande. Detta då det råder hård konkurrens om de medel som myndigheten har att fördela och fler utbildningar kan beviljas i stället för att platser ska stå outnyttjade.

Efterfrågan på kompetens på 3–5 års sikt

VA, eller vatten och avlopp, syftar på de ledningssystem som ligger nedgrävda i marken och transporterar färskvatten och avloppsvatten mellan reningsverk och hushåll. Att ha tillgång till rent dricksvatten är avgörande för ett fungerande samhälle och för att säkra dricksvattenförsörjningen krävs rätt kompetens. WSP konstaterar i rapporten *Sverige och 20-talets vattenutmaningar från 2020* att hälften av landets kommuner anser att brist på kompetens försvårar kommunens arbete med att framtidssäkra vatten- och avloppsförsörjningen. Bilden bekräftas i branschorganisationen Svenskt Vattens rapport *Investeringsbehov och framtida kostnader för kommunalt vatten och avlopp från 2023*, där det konstateras att endast en tredjedel av kommunerna uppger att de har kompetens och kapacitet för att kunna säkerställa en stark beställarroll. Kompetensbristen riskerar att förhindra nödvändiga investeringar.

I myndighetens kontakter med branschen betonas underhållet av VA-systemen, en växande befolkning, klimatförändringar och ökade miljö- och hälsokrav som faktorer som påverkar kompetensförsörjningen.

När det gäller infrastrukturen för vatten och avlopp finns det enligt Svenskt Vatten stora investeringsbehov i hela landet, vilket lyfts i rapporten *Investeringsbehov och framtida kostnader för kommunalt vatten och avlopp från 2023*. Det handlar om ett behov av att både bygga nytt och byta gammalt. Underhållet av ledningssystemen för VA är eftersatt sedan många år och rörledningarna riskerar att gå sönder. Redan nu läcker en relativt stor andel av det transporterade vattnet ut ur rören. En viktig kompetens i sammanhanget är olika aspekter av digitalisering, till exempel i form av digitala givare och AI för att upptäcka läckage. Även nybyggnation kräver kompetens inom VA, och som jämförelse kan nämnas att Boverket beräknar att det behövs ungefär 67 000 nya bostäder årligen till och med 2030 för att svara mot den förväntade framtida befolkningsökningen i kombination med ett uppdämt behov av bostäder. Svenskt Vatten lyfter dessutom att kommunerna behöver förstärka sina VA-organisationer för att kunna hantera de stora investeringsbehoven. Det handlar då framför allt om kompetenser kopplade till funktioner för planering och genomförande av investeringsprojekt. I rapporten uttrycks också ökade lagkrav sedan 2020, till följd av omarbetningar av vattenrelaterade EU-direktiv gällande produktion, rening och distribution inom vattenverk samt avloppsreningsverk. Även de senaste årens förändrade geopolitiska läge konstateras påverka investeringsbehoven inom VA-branschen.

Branschen efterlyser enligt Svenskt Vatten kompetens kopplat till bland annat krisberedskap, klimatförändringar och hållbar samhällsplanering. I samband med att klimatet förändras förutspås extremväder bli allt vanligare. Det innebär bland annat mycket stora nederbördsmängder på kort tid och det ställer stora krav på ett välfungerande VA-system för avledning av regnvatten. Det kan även krävas andra åtgärder, särskilt i stadsmiljöer, som till exempel anläggning av dammar och grönområden som kan ta hand om överskottsvatten.

En del av den kompetens som krävs inom VA-området kan tillgodoses genom yrkeshögskoleutbildningar. I dag finns VA-projektör, rörnätstekniker och utbildningar inom vatten- och miljöteknik som alla är kopplade till VA-området. När det gäller grönområden och liknande funktioner som kan hantera vatten från nederbörd så finns det även utbildningar inom trädgårdsanläggning som är relevanta. Dessa ingår i områdesanalysen Trädgård (2023). Sobona, som är de kommunala företagens arbetsgivarorganisation, har i samarbete med bland andra Svenskt Vatten, tagit fram nationella yrkesprofiler för yrken inom vatten- och avloppsbranschen. Där ingår bland annat drift- tekniker vid vattenverk och reningsverk som nivåplacerats på SeQF-nivå fyra. Det planeras även för yrkesprofiler inom VA på SeQF-nivå fem, i form av projektledare och projektör inom ledningsnät. Yrkeshögskolans utbildningar ligger på SeQF-nivå fem.

VA-projektör

Utbildningarna inom denna utbildningsinriktning kan leda till yrkesroller som abonnentingenjör inom vatten och avlopp, VA-ingenjör eller VA-projektör. Dessa yrkesroller ingår i yrkesgruppen 3112 – ingenjörer och tekniker inom bygg och anläggning. Enligt Arbetsförmedlingens yrkesprognos är det stora möjligheter till arbete på två års sikt för denna yrkesgrupp. Yrkesprognoserna bygger på en modell som kombinerar Arbetsförmedlingens egen verksamhetsstatistik med SCB:s statistik. Yrkesprognoserna baseras på SSSYK, som står för standard för svensk yrkesklassificering och som är ett system för att gruppera individers yrken eller arbetsuppgifter. Bedömningen i yrkesprognoserna kan förändras över tid. De uppgifter som anges i denna områdesanalys baseras på vad som gällde vid tiden strax innan publiceringen av områdesanalysen. Arbetsförmedlingens bild av efterfrågan bekräftas delvis av SCB:s rapport *Trender och prognoser 2023* som beskriver att pensionsavgångarna bland gymnasieingenjörer och YH-tekniker sammantaget väntas bli större än genomsnittet på hela arbetsmarknaden fram till 2040. SCB menar dock att till 2040 bedöms arbetsmarknadsläget sammantaget ändå bli relativt balanserat vad gäller tillgång och efterfrågan för utbildningsgruppen YH-tekniker och gymnasieingenjörer, eftersom en del av dagens yrkesverksamma gymnasieingenjörer väntas ersättas av högskoleutbildade när de går i pension.

Andra utbildningsvägar finns till exempel via högskolans civilingenjörsutbildningar inom väg och vatten. Det finns även andra högskoleutbildningar med inriktning vatten, exempelvis VA- och kretsloppstekniker. Dessa utbildningar är i regel bredare och leder generellt till andra yrkesroller än yrkeshögskolans utbildningar som har större praktiska inslag. Förberedande utbildning finns till exempel inom gymnasieprogrammet industriteknik, där saknas dock inriktning specifikt mot VA.

Vatten- och miljöteknik

Utbildningarna inom denna utbildningsinriktning kan till exempel leda till yrkesrollerna vatten- och miljötekniker samt drifttekniker vid vattenverk eller reningsverk. Dessa yrkesroller ingår i yrkesgruppen 8191 – drifttekniker vid värme och vattenverk. Enligt Arbetsförmedlingens yrkesprognos är det mycket stora möjligheter till arbete på två års sikt för denna yrkesgrupp. Precis som när det gäller VA-projektörer finns det begränsat med alternativa utbildningsvägar till dessa yrkesroller, då högskoleutbildningar med inriktning vatten i regel är bredare och leder till andra yrkesroller än yrkeshögskolans utbildningar som har större praktiska inslag.

Rörnätstekniker

Utbildningarna inom denna utbildningsinriktning kan till exempel leda till yrkesrollerna rörinspektör, arbetsledare rörnät VA, rörnätstekniker VA, eller drifttekniker ledningsnät VA. Yrkesrollerna rörnätstekniker och drifttekniker ledningsnät VA ingår i yrkesgruppen 7114 – anläggningsarbetare. Enligt Arbetsförmedlingens yrkesprognos är det stora möjligheter till arbete på två års sikt för denna yrkesgrupp. Övriga yrkesroller kan ingå i yrkesgruppen 3112 – ingenjörer och tekniker inom bygg och anläggning. Enligt Arbetsförmedlingens yrkesprognos är det stora möjligheter till arbete på tre års sikt för denna yrkesgrupp. Precis som när det gäller utbildningsinriktningarna ovan finns det begränsat med alternativa utbildningsvägar till dessa yrkesroller.

Vidareutbildning för yrkesverksamma inom vatten och avlopp

Yrkeshögskolans kurser kan vara ett bra verktyg för kompetensutveckling av redan yrkesverksamma inom vatten och avlopp. Även YH-flex kan vara en metod för att höja kompetensen hos personer med viss yrkeserfarenhet.

För utbildningsinriktningarna i denna områdesanalys har det beviljats förhållandevis få platser inom YH-kurser sedan starten 2020. Nedan presenteras uppgifter om de kurser som beviljats inom utbildningsinriktningarna i denna områdesanalys.

Inom utbildningsinriktningen rörnätstekniker har det beviljats kurser inom rörnätsinspektör mark.

Kurserna varierar mellan 20 och 95 yrkeshögskolepoäng. Dessa kurser kan även vara relevanta för andra yrkesgrupper som kan behöva vidareutveckla sin kompetens inom anläggning. På motsvarande sätt kan det finnas kurser inom andra utbildningsinriktningar som är relevanta för yrkesverksamma inom vatten och avlopp, till exempel inom anläggning, bygg, fastighet eller ekonomi.

Tabellen nedan visar beviljade platser per startår för områdesanalysens utbildningsinriktningar.

Platser per startår	2022	2023	2024	Totalsumma
Rörnätstekniker	15	30	30	75
Totalsumma	15	30	30	75

Källa: MYH

I dialog med myndighetens branschkontakter framkommer att YH-kurser kan vara ett bra sätt att svara mot ökade krav på kompetens kopplat till klimatförändringar och grön omställning, där fler yrkesverksamma kan behöva öka sina kunskaper. Det kan till exempel handla om dagvattenhantering och hantering av skyfall och översvämningar.

Regionalt utbud och regional efterfrågan

Nedanstående tabeller visar antal platser som avslutas per år i respektive region/län. Antal platser innebär tillgängliga utbildningsplatser och det är inte säkert att det motsvarar antal personer som examineras.

Utbildning till VA-projektör. Antal platser per region/län och slutår. Färgmarkeringen visar vilka år kommande beslut kan påverka.

Platser med slutår per län	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Jönköping	20	20	20			
Västra Götaland och Örebro*	20	20	20	20	20	
Gävleborg, Jämtland, Västerbotten och Västernorrland*	25	25	20	20		
Skåne			35	35	35	
Stockholm	65	100	105	70	35	
Västra Götaland		30	30	30		

*Uppgifterna bygger på att flera orter har uppgetts i ansökan. Det är inte säkert att utbildning kommer att genomföras på samtliga av dessa orter.
Källa: MYH.

Utbildning till vatten- och miljöteknik. Antal platser per region/län och slutår. Färgmarkeringen visar vilka år kommande beslut kan påverka.

Platser med slutår per län	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Dalarna	20		18		18	
Skåne	20	20	20			
Stockholm	20	20	55	55	55	
Västerbotten	25	25				
Västernorrland	20	20				
Västra Götaland		20	20	20		
Örebro	20	20	20	20		

Källa: MYH.

Utbildning till rörnätstekniker. Antal platser per region/län och slutår. Färgmarkeringen visar vilka år kommande beslut kan påverka.

Platser med slutår per län	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Kalmar	20	20	20	20		
Jämtland, Västerbotten och Västernorrland*	20	20	20	20		
Västra Götaland och Örebro*		20	20	20		
Stockholm	20	20	20			
Västra Götaland	20					

*Uppgifterna bygger på att flera orter har uppgetts i ansökan. Det är inte säkert att utbildning kommer att genomföras på samtliga av dessa orter.

Källa: MYH.

Denna översikt visar att det finns en spridning av utbildningsplatser över landet, vilket återspeglar att det finns arbetstillfällen och behov av kompetens över hela landet. Svenskt Vatten lyfter i rapporten *Investeringsbehov och framtida kostnader för kommunalt vatten och avlopp* från 2020 att investeringsbehoven och förutsättningarna ser mycket olika ut i olika kommuner. I mindre glesbygdskommuner är en utmaning att det ofta är mycket VA-struktur per invånare vilket gör investeringar i underhåll kostsamma för de betalande användarna. I tillväxtregioner behöver VA-systemen anpassas till en växande stad vilket bland annat kräver kompetens inom utredning och projektgenomförande. De största behoven av nya bostäder sett till volymer finns enligt Boverket i storstadsområdena. Myndigheten noterar även att de omfattande industrisatsningar som sker i Norrbotten och Västerbotten innebär stora utmaningar för samhällsutbyggnad och infrastruktur, inte minst vad gäller vatten- och avloppssystem. När regionerna växer med fler invånare och arbetsplatser krävs stora satsningar för att klara VA-försörjningen. Dessutom kräver industrin i sig enorma mängder vatten.

Regionalt utvecklingsansvariga

Myndigheten för också en dialog om efterfrågan på kompetens med regionernas utvecklingsansvariga (RUA). Regionerna besvarar varje år en regional enkät som myndigheten skickar ut gällande efterfrågan på kompetens för de olika utbildningsinriktningarna inom yrkeshögskolan. Det utbud som regionerna har svarat på var det som gällde 2023 och nya platser kan ha tillkommit sedan dess. Att en region inte har svarat på vilka behov som föreligger behöver inte betyda att det saknas efterfrågan på kompetens inom en utbildningsinriktning. Nedan presenteras en kort sammanfattning av de inkomna svaren.

Flera regioner lyfter behov av kompetens kopplat till VA och det betonas särskilt att ålderstigna infrastrukturer inom VA kommer att kräva stora resurser framöver. Men det nämns också att även nybyggnation och förtätning av städer kräver stora infrastruktursatsningar för VA.

VA-projektör

Region Jönköping svarar att platserna i regionen bör öka utifrån 2023 års utbildningsutbud. De regioner som uppger att platserna bör bibehållas utifrån 2023 års utbildningsutbud är Stockholm, Jämtland, Gävleborg och Örebro.

Vatten- och miljöteknik

Region Skåne svarar att platserna i regionen bör öka utifrån 2023 års utbildningsutbud. De regioner som uppger att platserna bör bibehållas utifrån 2023 års utbildningsutbud är Örebro, Dalarna och Västerbotten. Region Dalarna uppger dock att det egentligen finns ett behov av fler utbildade men att söktrycket skulle behöva öka för att förbättra kompetensförsörjningen. Även region Gotland uttrycker ett behov av vatten- och miljötekniker.

Rörsnätstekniker

Region Jämtland svarar att platserna i regionen bör öka utifrån 2023 års utbildningsutbud.

Bedömning av utvecklingen för nya platser med start 2025

Myndigheten bedömer att utflödet från utbildningsinriktningarna i denna områdesanalys generellt sett inte bör minska. Utvecklingen på arbetsmarknaden tyder på fortsatt brist på kompetens inom VA, samtidigt som det finns ett mycket stort behov av kompetens kopplat till såväl underhåll som nybyggnation. Behovet drivs på av klimatförändringar som kräver olika anpassningar.

VA-projektör

Här har antalet platser med avslut ökat något mellan 2025 och 2026. Myndigheten bedömer att utflödet bör ligga kvar på den högre nivån, eller öka ytterligare något, på grund av det stora kompetensbehov som finns inom VA samt det begränsade antalet alternativa utbildningsvägar som finns till yrkesrollen.

Vatten- och miljöteknik

Även här har antalet platser ökat något mellan 2025 och 2026. Myndigheten bedömer att utflödet bör ligga kvar på den högre nivån, eller öka ytterligare något, på grund av det stora kompetensbehov som finns inom VA samt det begränsade antalet alternativa utbildningsvägar som finns till yrkesrollen.

Rörnätstekniker

Myndigheten bedömer att antalet platser inte bör minska på grund av det stora kompetensbehov som finns inom VA samt det begränsade antalet alternativa utbildningsvägar som finns till yrkesrollen.

Bedömningen kommer att ses över årligen, i samband med att områdesanalyserna uppdateras.

DEFINITIONER

Andel i arbete	<p>De examinerades sysselsättning följs upp årligen via en enkät. Det huvudsakliga syftet är att ta reda på hur stor andel av de examinerade som har ett arbete året efter examen och hur väl arbetet överensstämmer med utbildningen.</p> <p>Andel i arbete avser examinerade som har uppgett att de har arbete året efter sin examen. Studerande på utbildningar som inte ger examen eller som inte har tagit examen ingår inte i undersökningen.</p>
Arbetets överensstämmelse med utbildningen	<p>Arbetets överensstämmelse med utbildningen, för examinerade som uppgett att de har ett arbete året efter sin examen, mäter hur väl arbetet överensstämmer med utbildningen enligt tre indelningar: helt eller till största delen, till viss del eller inte alls.</p> <p>Studerande på utbildningar som inte ger examen eller som inte har tagit examen ingår inte i undersökningen.</p>
Examensgrad	<p>Statistiska centralbyrån (SCB) är ansvarig för officiell statistik om yrkeshögskolan. Den officiella statistiken innehåller bland annat statistik om examinerade och examensgrad.</p> <p>Examensgrad beräknas som andel examinerade av antagna som bedrivit studier på utbildningar som ger examen.</p> <p>Examinerade avser antagna som har uppfyllt alla villkor för examen. Examinerade hänförs till det slutår som en utbildningsomgång har.</p> <p>För examinerade finns en eftersläpning i statistiken på grund av sena kompletteringar. Uppgifter för det senaste referensåret redovisas därför i november.</p>
Konfidensintervall	<p>Eftersom svarsbortfall förekommer är statistiken behäftad med viss osäkerhet. De redovisade procenttalen är därför skattningar med ett 95-procentigt konfidensintervall, vilket innebär att det sanna värdet ligger inom ett visst intervall med 95 procents säkerhet. Intervallet skrivs ut bredvid punktskattningen (andelen) med symbolen $\pm$, till exempel 90 ± 2. Det betyder att det sanna värdet, med 95 procents säkerhet ligger mellan 88 och 92 procent (SCB).</p>
Outnyttjade platser	<p>Outnyttjade platser avser summan av inställda platser och outnyttjade platser tre veckor efter start på varje enskild utbildningsomgång.</p>
SUN-inriktningar	<p>Svensk Utbildningsnomenklatur (SUN) är en klassificering av utbildningar som SCB ansvarar för. Den är en standard för klassificering av enskilda utbildningar samtidigt som den utgör ett system för aggregering av utbildningar till större grupper. Varje utbildning grupperas efter SUN-inriktning. Den mest aggregerade nivån är en position (en siffra). Den mest detaljerade nivån är fyra positioner (tre siffror och en bokstav).</p> <p>Myndigheten för yrkeshögskolan behöver dock kunna gruppera utbildningarna efter en mer detaljerad indelning än den officiella. Därför har myndigheten gjort en egen utvidgning av SUN genom att skapa en femte position bestående av ytterligare en bokstav. Syftet med den lokala utvidgningen är att komma närmare yrken och yrkesroller.</p>

Rätt kompetens i rätt tid.

Myndigheten för yrkeshögskolan

Myndigheten för yrkeshögskolan
Box 145, 721 05 Västerås
www.myh.se